

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI
na lata 2015- 2018

ZESPÓŁ SZKÓŁ BUDOWLANO- ELEKTRYCZNYCH
IM. JANA III SOBIESKIEGO W ŚWIDNICY

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.

1. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.**
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483).
3. Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 i 527).
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2011r. Nr 231, poz. 1375 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2012r., poz. 1356 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r., poz. 532).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013r., poz. 199).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003r. Nr 26, poz. 226).
14. Statut Zespołu Szkół Budowlano-Elektrycznych w Świdnicy
15. Program Wychowawczy Zespołu Szkół Budowlano- Elektrycznych w Świdnicy.

II. WSTĘP

Szkolny program profilaktyki jest programem profilaktyki środowiskowej, w którym obiektem działań jest całe środowisko szkolne.

Profilaktyka to proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc potrzebną uczniowi do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz towarzyszenie mu w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom, a także umożliwienie mu osiągnięcia satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego stylu życia.

Program profilaktyki w Zespole Szkół Budowlano- Elektrycznych jest wynikiem diagnozy, w której uwzględniono potrzeby rozwojowe uczniów, potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska szkoły oraz przemian społeczno – ekonomicznych w kraju.

Podstawowym założeniem tego programu jest **ograniczenie** rozpoznanych czynników ryzyka i wzmacnianie czynników chroniących. **oraz wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia.** W działaniach swych koncentrujemy się na **profilaktyce uniwersalnej** kierowanej do całej społeczności uczniowskiej, również nauczycieli, **pracowników szkoły** oraz rodziców - mającej na celu promocję zdrowego stylu życia i zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami ryzykownymi .

Program profilaktyki jest spójny z programem wychowawczym, harmonizuje również z:

- przedmiotami nauczania,
- godzinami wychowawczymi,
- zajęciami pozalekcyjnymi
- **zajęciami wychowania do życia w rodzinie**
- **pomocą psychologiczno-pedagogiczną**

III. DIAGNOZA

Diagnoza środowiska szkolnego opierała się na analizie:

- wyników ankiet przeprowadzonych wśród uczniów oraz rodziców
- informacji nauczycieli o bieżących problemach wychowawczych
- dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych.

IV. PROBLEMY WYSTĘPUJĄCE W SZKOLE

Przeprowadzona analiza wskazuje na istnienie następujących problemów *wychowawczych* wymagających działań profilaktycznych:

- częste spożywanie alkoholu,
- palenie papierosów,
- uzależnienie od korzystania z Internetu,
- uprawianie hazardu,
- zażywanie narkotyków,
- zaburzenia emocjonalne,
- agresja,

- obniżona kultura osobista (wulgaryzmy),
- wagary uczniów.

Wyniki przeprowadzonych ankiet wykazują również, iż uczniowie oraz ich rodzice oczekują wsparcia ze strony szkoły w następujących zagadnieniach:

1. zdrowy styl życia (zasady zdrowego odżywiania, profilaktyka zdrowotna, rekreacja),
2. umiejętność radzenia sobie ze stresem i negatywnymi emocjami,
3. komunikacja interpersonalna.

V. CELE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Meta- cel:

Promowanie zdrowego stylu życia, ochrona uczniów przed zagrożeniami.
Tworzenie szkoły przyjaznej uczniom, nauczycielom i rodzicom.

Cele główne programu:

1. Wykształcenie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia.
2. Pokazanie uczniom perspektywy zdrowego życia bez spożywania alkoholu.
3. Zapobieganie problemom związanym z uzależnieniem młodzieży od substancji psychoaktywnych, **wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju celem ograniczenia zachowań ryzykownych.**
4. Zwiększenie umiejętności młodzieży w radzeniu sobie ze stresem i negatywnymi emocjami.
5. Dbłość o czystość i piękno języka polskiego (eliminacja wulgaryzmów).

VI. ZADANIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Promowanie zdrowego stylu życia.
  - Racjonalne odżywianie. Zbilansowana dieta.
  - Promowanie aktywności fizycznej. Uświadamianie roli aktywności ruchowej w utrzymaniu dobrej kondycji fizycznej i psychicznej.
  - Kształtowanie świadomego dążenia do ochrony zdrowia.
  - Kształtowanie właściwych nawyków pielęgnacyjnych i higienicznych.
  - Uświadamianie głównych zagrożeń utraty zdrowia: profilaktyka uzależnień, profilaktyka chorób nowotworowych, zapobieganie depresji.
2. Kontynuowanie działań sprzyjających bezpieczeństwu i zdrowiu młodzieży.
  - **Integrowanie środowiska szkoły, w tym uczniów z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych**
  - **wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych**

- Budowanie pozytywnych relacji w grupie rówieśniczej.
  - Rozwijanie kompetencji społecznych uczniów, wspieranie ich w działalności wolontarystycznej
  - Wspieranie i pomoc w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych młodzieży.
  - **Poszerzenie wiedzy nauczycieli ,wychowawców ,pracowników szkół i rodziców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży ,rozpoznawania wczesnych objawów zagrożeń uzależnień**
3. Kształtowanie postaw moralnych i właściwej hierarchii wartości ,w tym **docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.**
- Nauka kultury bycia i pozytywnego stosunku do drugiego człowieka.
  - Wzmacnianie zainteresowania nauką szkolną i systematycznego uczestnictwa w lekcjach.
  - **Wzmacnianie wśród uczniów** poczucia przynależności do społeczności szkolnej oraz **społeczności lokalnej.**
  - Kształtowanie odpowiedzialnej postawy wobec obowiązków.
4. Doskonalenie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem.
- Kształtowanie poczucia własnej wartości i budowanie pozytywnej samooceny uczniów.
  - Wzmacnianie pozytywnych relacji w grupie, w środowisku szkolnym.
  - Praca zespołowa jako motywacja do podejmowania wspólnych działań.
  - Dbłość o dobry klimat szkoły, właściwe relacje nauczyciel – uczeń.
- 5, Dostarczenie wiedzy i uświadomienie zagrożeń płynących z a
- Korzystania z internetu
  - Hazardu
  - Innych uzależnień behawioralnych

VII. PLAN DZIAŁAŃ

DZIAŁANIA SKIEROWANE NA UCZNIÓW		
ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
Promowanie zdrowego stylu życia	• zajęcia edukacyjne z dietetykiem, • zajęcia edukacyjne z psychoterapeutą dot. zaburzeń odżywiania, • warsztaty z dietetykiem, przygotowanie menu i potraw ,zasady zdrowego odżywianie • filmy edukacyjne dotyczące zdrowego stylu życia, • konkurs wiedzy nt. zdrowego stylu życia połączony z elementami sportowymi, • kieszonkowy poradnik dotyczący zasad zbilansowanej diety z jadłospisami (otrzyma młodzież), • zapewnienie możliwości alternatywnych form spędzania czasu wolnego, udział w kołach zainteresowań oraz sportowych zajęciach pozalekcyjnych, • udział w zawodach sportowych, turniejach międzyklasowych, • lekcje wychowawcze dotyczące zasad właściwego odżywiania się, • lekcje wychowawcze o tematyce zagrożeń utraty zdrowia: uzależnienia od substancji psychoaktywnych ,od komputera ,hazardu), depresja, choroby nowotworowe • konkurs „Nie palę”- klasy pierwsze • przedstawienia teatralne nt. uzależnień	Organ prowadzący, pedagog, wychowawcy, nauczyciele, pielęgniarka. Nauczyciele Nauczyciele WF Wychowawcy Wychowawcy Dyrektor, pedagog, wychowawcy Nauczyciele: biologii, geografii, historii, WF. .pedagog

	• realizowanie treści edukacji prozdrowotnej i edukacji ekologicznej • zorganizowanie wystawy prac plastycznych promujących zdrowy tryb życia, • organizowanie zawodów sportowych, Dnia Sportu, zajęć rekreacyjnych,	Nauczyciele wych.fiz. Nauczyciele wych.fiz.
Kontynuowanie działań sprzyjających bezpieczeństwu i zdrowiu młodzieży	• opracowanie i przeprowadzenie ankiet diagnozujących środowisko szkolne, uaktualnienie problemów szkolnych, • budowanie prawidłowych relacji w zespołach klasowych gwarancją obniżenia agresji, • lekcje wychowawcze poświęcone omawianiu problematyki agresji- źródła agresji, zachowania i reakcje na zachowania agresywne, • uświadomienie uczniom odpowiedzialności przed prawem i współodpowiedzialności za spokój i porządek w szkole- spotkanie z przedstawicielem Policji, • informowanie uczniów o zapisach w regulaminie szkoły odnośnie praw i obowiązków – ściśle przestrzeganie przez nauczycieli, • informowanie uczniów o konsekwencjach prawnych związanych z naruszeniem przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii oraz procedurach postępowania nauczycieli	Pedagog, wychowawcy Wychowawcy Wychowawcy Wychowawcy, pedagog, Policja Wychowawcy, nauczyciele Nauczyciele, wychowawcy

	<i>i metodach współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia narkotykami</i> • pełnienie dyżurów przez nauczycieli podczas przerw	
Kształtowanie postaw moralnych i właściwej hierarchii wartości	• lekcje wychowawcze poświęcone tematyce kultury bycia • uświadomienie wpływu mediów, środowiska na nasz język, sposób wypowiedzania się i kształtowania naszych postaw oraz kulturę bycia • reagowanie podczas lekcji i przerw na sposób wypowiedzania się uczniów (minimalizowanie wypowiedzi wulgarnych, stosowanie zwrotów grzecznościowych) oraz na agresję słowną, nieadekwatne zachowanie się, a także na akty niszczenia mienia, zaśmiecania sal i korytarzy. • kontrola frekwencji na zajęciach szkolnych, • ustalenie przyczyn nieobecności ucznia • informowanie rodziców, • zawieranie kontraktu z uczniem i działania zgodne z Programem Poprawy Frekwencji, • starania o atrakcyjność dydaktyczną lekcji (aktywizujące metody pracy, systematyczne ocenianie uczniów, indywidualizacja na zajęciach), • stosowanie określonych zasad z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych,	Wychowawcy Nauczyciele Nauczyciele Wychowawcy Wychowawcy, pedagog Wychowawcy Wychowawcy, pedagog Nauczyciele Nauczyciele

	• zapoznanie uczniów i rodziców z WSO, Statutem Szkoły <i>„procedurami postępowania dot. bezpieczeństwa młodzieży oraz przestrzegania prawa</i> • monitorowanie postępów w nauce oraz frekwencji uczniów, • motywowanie do podejmowania wysiłków intelektualnych i wykonywania dodatkowych zadań w ramach poszczególnych przedmiotów, • zachęcanie do korzystania z zasobów bibliotecznych.	Wychowawcy Wychowawcy, pedagog Nauczyciele Nauczyciele
Doskonalenie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem oraz dbałość o dobry klimat szkoły (relacje nauczyciel – uczeń).	• spotkania i rozmowy indywidualne uczniów z pedagogiem, • zajęcia integracyjne w klasach pierwszych • cykliczne przeprowadzanie ankiety „Klimat szkoły” • lekcje wychowawcze, zajęcia warsztatowe- komunikacja interpersonalna, koleżeństwo, w zgodzie z samym sobą i innymi, współpraca z innymi, asertywność, planowanie drogi życiowej, tolerancja, • działalność społeczna na rzecz klasy, szkoły, środowiska, • udział młodzieży w spektaklach, wycieczkach, praca w samorządach klasowych, szkolnych oraz w Wolontariacie,	Pedagog, wychowawcy Wychowawcy, pedagog Dyrektor, pedagog Wychowawcy Wychowawcy, SU, dyrektor, wicedyrektorzy Wychowawcy, pedagog, SU

	• organizacja przedsięwzięć klasowych lub szkolnych np. Wigilia, Dzień Wiosny ,Dzień Sportu. • Wspieranie edukacji rówieśniczej modelującej postawy prozdrowotne i prospołeczne	Wychowawcy ,dyrektor
DZIAŁANIA SKIEROWANE NA RODZICÓW		
ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
Dostarczanie informacji o sposobach rozpoznawania wszelkich zagrożeń u swoich dzieci, doskonalenie umiejętności wychowawczych	• organizowanie dla rodziców spotkań ze specjalistami na zebraniach szkolnych, zgodnie z ich oczekiwaniami, zapotrzebowaniem • włączanie rodziców do zajęć organizowanych na terenie szkoły, prowadzonych przez wychowawców i nauczycieli (lekcje otwarte, imprezy szkolne) • zapoznanie rodziców z ofertą Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej do korzystania z oferty zajęć i warsztatów.	Dyrektor, pedagog, wychowawcy Wychowawcy, nauczyciele Pedagog, wychowawcy
Inne działania mające na celu przeciwdziałanie zagrożeniom oraz ich eliminacja	• angażowanie osób i instytucji dla wspierania kampanii idei profilaktycznych, • wykorzystanie prasy dla profilaktycznej edukacji oraz kształtowania konstruktywnych postaw społecznych.	Pedagog Nauczyciele, wychowawcy
DZIAŁANIA SKIEROWANE NA NAUCZYCIELI		
ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI

Szkolenia nauczycieli w zakresie nabywania nowych umiejętności pedagogicznych	• organizowanie szkoleń Rady Pedagogicznej • kształtowanie umiejętności zastosowania właściwej strategii profilaktycznej adekwatnej do sytuacji i wieku ucznia, umiejętności rozpoznania problemu oraz podejmowania właściwych kroków w sytuacji pomagania • samodoskonalenie, samokształcenie nauczycieli wg własnych potrzeb- opracowanie literatury przedmiotu, • wewnątrzszkolne wzajemne dzielenie się swoim doświadczeniem, wiadomościami i umiejętnościami.	Dyrektor, pedagog, wychowawcy Wychowawcy, nauczyciele Nauczyciele Nauczyciele
Wprowadzanie do programów wychowawczych klas założeń zgodnych z problemami uczniów	• programy wychowawcze dla klas konstruowane zgodnie z założeniami Szkolnego Programu Profilaktyki, • Egzekwowanie wymagań i konsekwentne stosowanie kar wobec uczniów łamiących regulamin szkolny.	Wychowawcy Nauczyciele
Angażowanie rodziców i opiekunów do współdziałania	• Zachęcanie rodziców do obecności na zebraniach, podczas wycieczek, w trakcie uroczystości klasowych i szkolnych, • Włączanie rodziców do szeroko zakrojonych działań profilaktycznych, (oferta programów dla rodziców • Dostarczanie wiedzy dot. Zdrowego stylu życia	Wychowawcy Wychowawcy, pedagog, dyrektor Wychowawcy ,pedagog, nauczyciele wych.fiz. ,specjaliści

VIII. OCZEKIWANE EFEKTY

1. Dostrzeżenie walorów zdrowego stylu życia.
2. Świadomość wpływu racjonalnego sposobu odżywiania się na prawidłowy rozwój człowieka.
3. Umiejętność ułożenia zbilansowanej diety i przestrzegania jej w codziennym życiu.
4. Świadome dążenie do ochrony zdrowia poprzez umiejętne kształtowanie nawyków higienicznych i żywieniowych.
5. Mniejszy wskaźnik agresji i przemocy psychicznej wśród uczniów.
6. Ograniczenia zjawiska częstego spożywania alkoholu, palenia papierosów, nadmiernego korzystania z Internetu, hazardu.
7. WYROBIEŃCIE umiejętności radzenia sobie ze stresem i negatywnymi emocjami.
8. Świadomość głównych zagrożeń utraty zdrowia (uzależnienia, choroby nowotworowe, depresja).
9. Znajomość sposobów radzenia sobie z agresją poprzez budowanie pozytywnych relacji w grupie przy wsparciu rodziców i nauczycieli.
10. Rozwój umiejętności społecznych (kultura bycia, zminimalizowanie używania wulgaryzmów, pozytywne relacje w grupie).
11. Dobra atmosfera pracy, właściwe relacje między nauczycielami i uczniami.
12. Wzrost frekwencji uczniów na zajęciach poprzez zwiększone poczucie przynależności do społeczności szkolnej.
13. Wzmocnienie relacji interpersonalnych w grupie.
14. Udoskonalenie wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie stosowania różnorodnych form pomocy.

IX. EWALUACJA

1. Ankiety ewaluacyjne.
2. Semestralna analiza wyników nauczania i frekwencji oraz realizacji zadań wynikających z programu profilaktyki.
3. Rozmowy z rodzicami i nauczycielami.

X. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Szkolny Program Profilaktyki jest zgodny z Programem Wychowawczym szkoły.
2. Program jest dostosowany do potrzeb rozwojowych ucznia.
3. Program ma charakter otwarty, może być modyfikowany w zależności od oczekiwań uczniów, rodziców, nauczycieli.
4. Program będzie poddawany systematycznej ewaluacji.
5. Niniejszy program obowiązuje w następujących latach szkolnych 2015/16, 2016/17, 2017/18.